

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Kopřivnice

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Kopřivnice leží v Moravskoslezském kraji a tvoří 1 z 22ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- počtem 10 obcí a rozlohou 121 km² se řadí mezi menší obvody v kraji;
- v dotčeném území žije celkem 41.256 obyvatel (což je pod průměrem kraje), z toho 22.649 v jádrovém městě.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Moravskoslezském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Kopřivnice	10	41 256	22 649	121
Bílovec	12	25 873	7 551	162
Frenštát p. Radhoštěm	6	19 120	10 958	99
Nový Jičín	16	48 410	23 731	275
Odry	10	17 301	7 358	224
Ostrava	13	328 323	297 421	332
Průměr za kraj	14	55 755	37 577	247

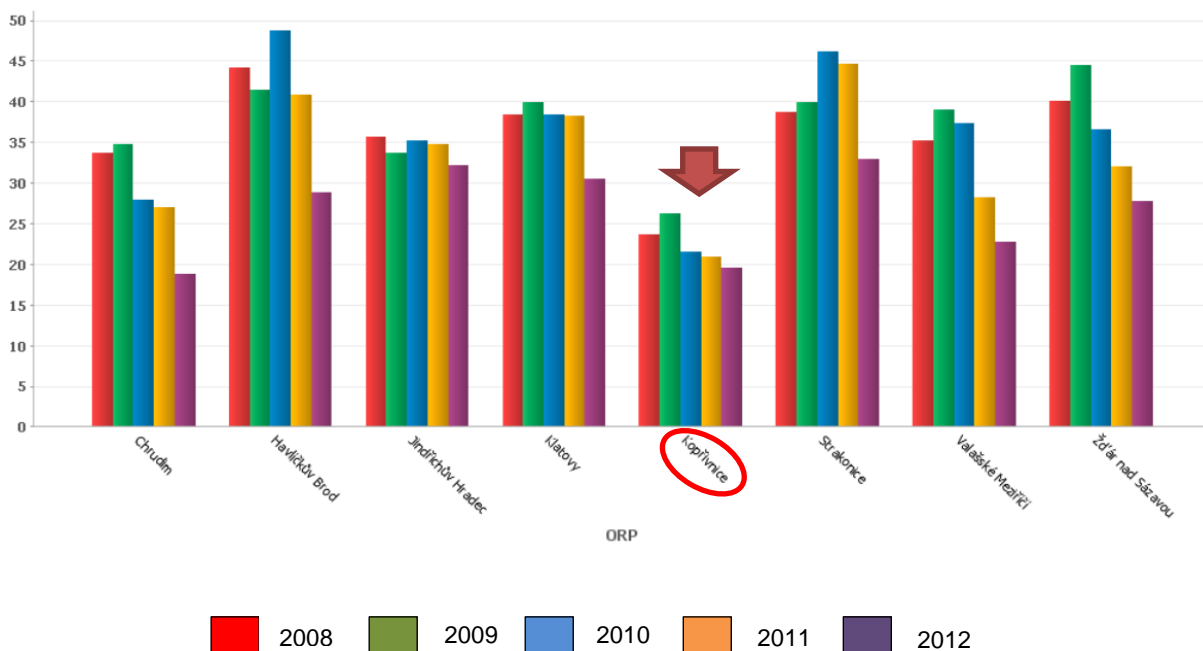
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdviženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Moravskoslezského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 40.000 až 42.500 obyvatel (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Český Krumlov, Hlučín, Jeseník, Krnov, Valašské Meziříčí);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 9 až 10 obcí (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Lysá n. Labem, Kravaře, Kuřim, Odry, Otrokovice, Rožnov p. Radhoštěm, Tanvald, Uničov);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 21.800 až 23.500 (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Chrudim, Havlíčkův Brod, Jindřichův Hradec, Klatovy, Strakonice, Valašské Meziříčí, Žďár n. Sázavou).

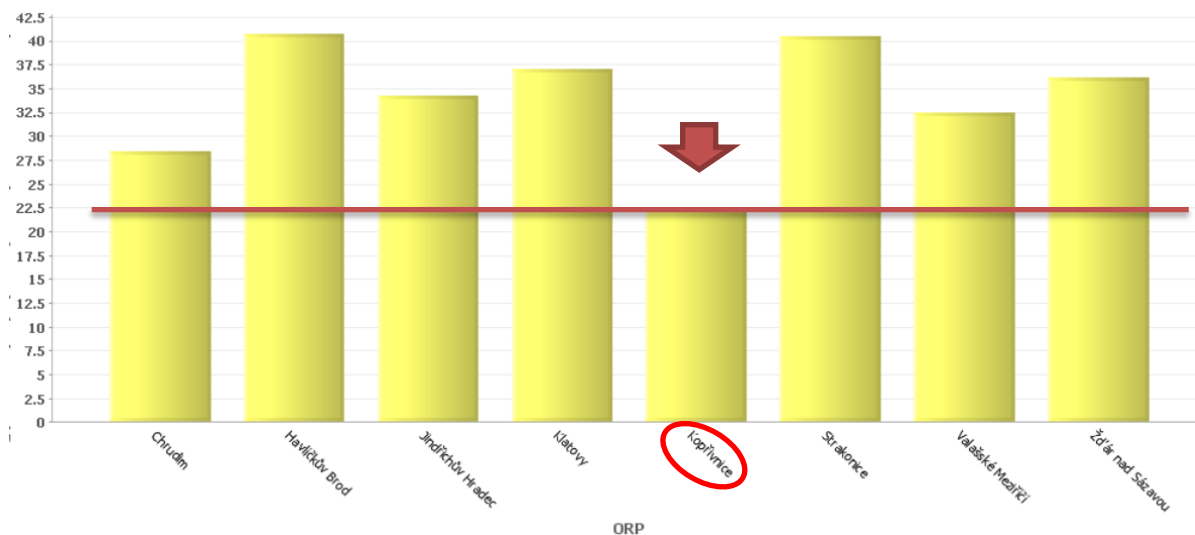
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé především srovnání běžných výdajů SO ORP Kopřivnice s dalšími SO ORP vybranými podle kritéria počtu obyvatel jádrové obce. Z hlediska porovnávání rozpočtového hospodaření v oblasti **běžných výdajů** v přepočtu **na obyvatele** lze konstatovat, že tyto výdaje u kopřivnického obvodu v průběhu sledovaných 5ti let byly nejnižší z celé skupiny (kromě posledního roku 2012, kdy je „předstihl“ SO ORP Chrudim) a že mají sestupnou tendenci. Z původních 23,7 tis. Kč/obyv. v r. 2008 klesly postupně do r. 2012 na 19,6 tis. Kč/obyv. Průměrná hodnota činí ca 22,4 tis. Kč/obyv. Viz obrázek 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: jádrové obce 21.800 – 23.500) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 21.800 – 23.500) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

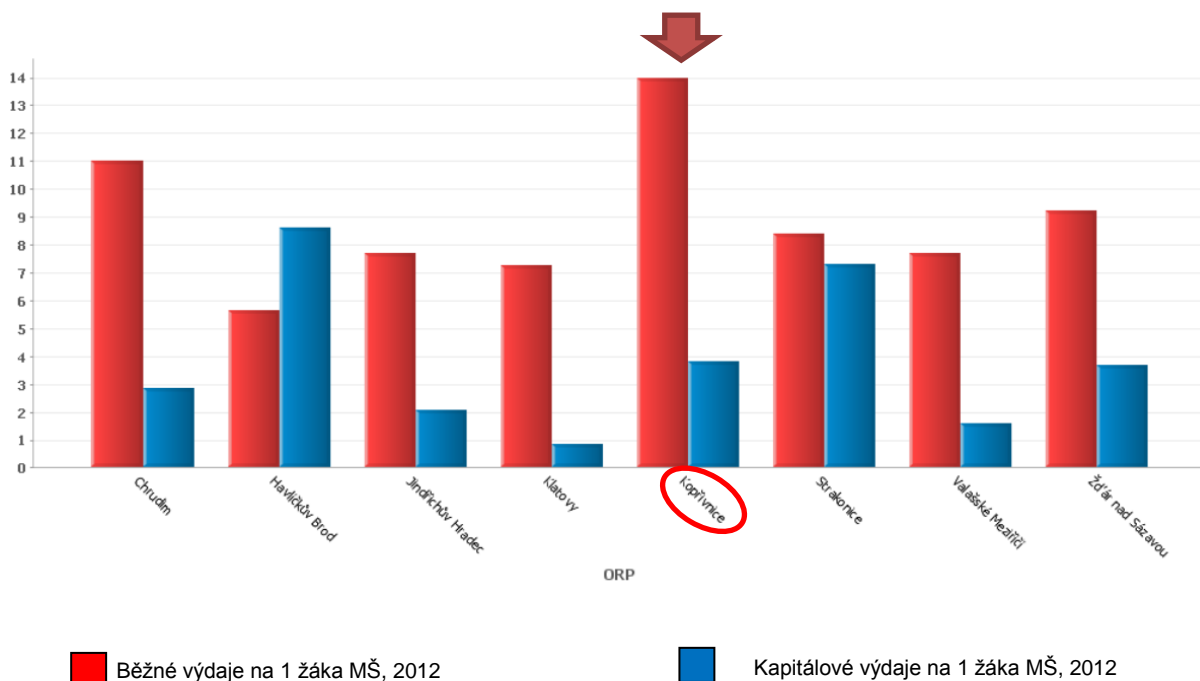
3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání je v případě SO ORP Kopřivnice zajímavé hlavně porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky mateřských**

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

škol. Hodnoty běžných výdajů, tedy těch, co odrážejí každodenní provoz a náklady, jsou mezi porovnávanými obvody (zvolenými dle kritéria velikosti jádrové obce) za kopřivnický nejvyšší: 14 tis. Kč na žáka MŠ. Kapitálové výdaje, které jsou spojeny s investičními akcemi, jsou v dané skupině zhruba průměrné a činí 3,8 tis. Kč na žáka.

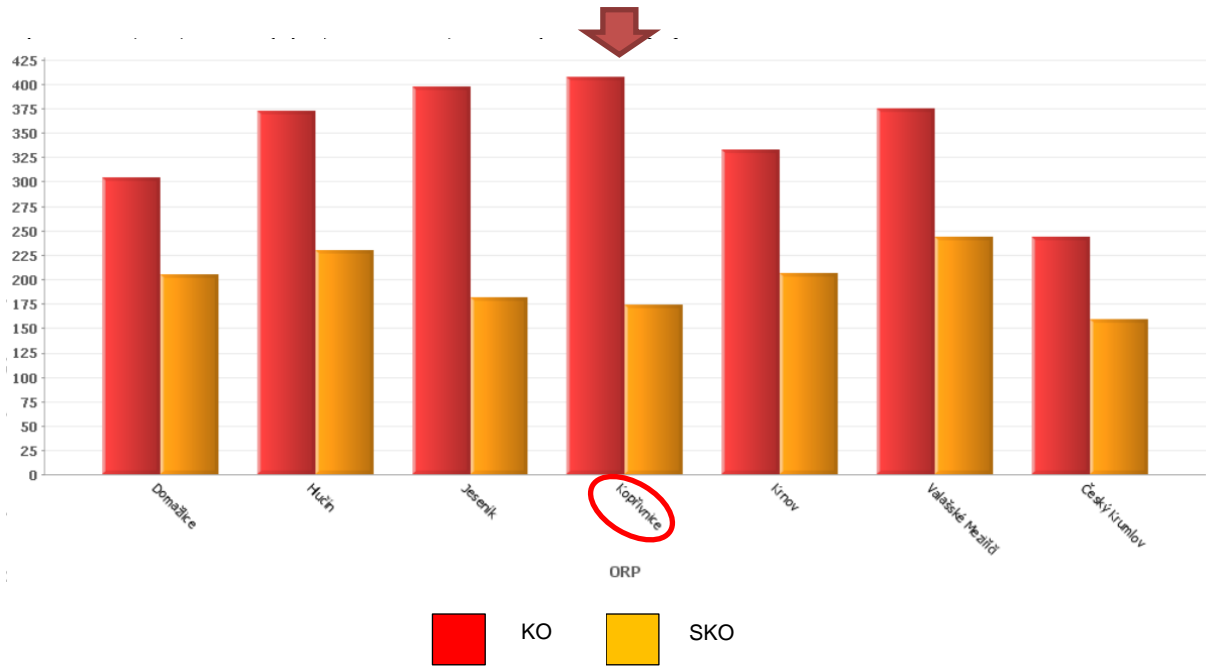
Obrázek 3: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 21.800 – 23.500) na žáka MŠ (v tis. Kč)

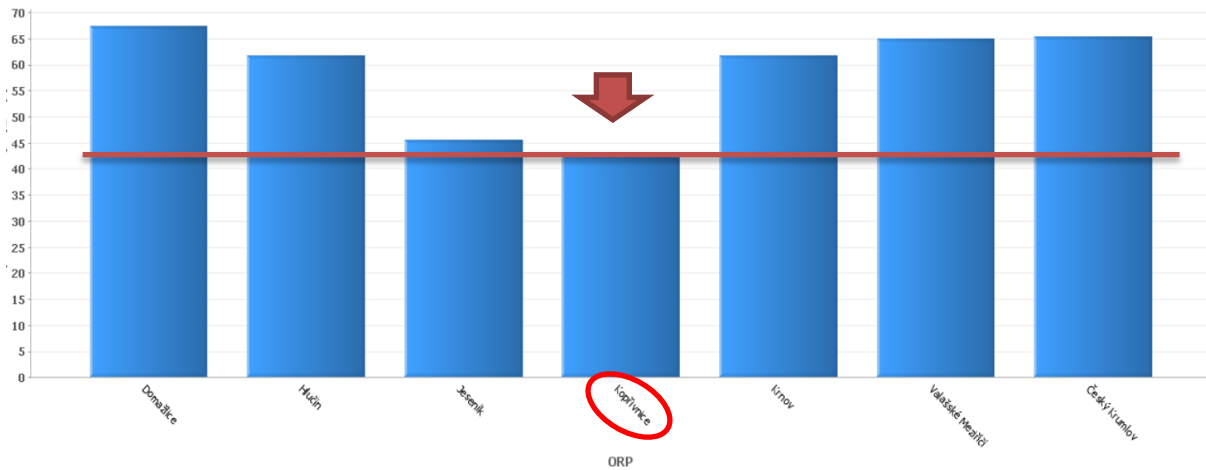
4. Odpadové hospodářství

U tématu odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání celkové **měrné produkce komunálního odpadu (KO) a směsného komunálního odpadu (SKO)**. Zatímco produkce KO dosahuje u kopřivnického obvodu mezi SO ORP s obdobným počtem obyvatel nejvyšší hodnoty: 407 t/1.000 obyv., produkce SKO je v dané skupině naopak 2. nejnižší: 174 t/1.000 obyv. Tuto skutečnost odráží i nízký **podíl SKO na KO**, který činí 42,6%. Viz následující obr. č. 4 a 5.

Obrázek 4: Měrná produkce KO a SKO vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 40.000 – 42.500; v t/1.000 oby.)

Obrázek 5: Podíl SKO na KO vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 40.000 – 42.500; v %)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP Kopřivnice	
základní charakteristika	<p>v Moravskoslezském kraji se správní obvod ORP Kopřivnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • počtem obcí a rozlohou řadí mezi menší obvody • počtem obyvatel je také pod průměrem kraje
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nízké běžné výdaje na obyvatele
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoké běžné výdaje na MŠ
odpadové hospodářství	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoká měrná produkce KO • nízká produkce SKO • nízký podíl SKO na KO

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad